

Probleemid liigiti kogutud olmejäätmete
ringlussevõtu võimekusega Eestis –
kuidas panna pakendiettevõtjad vastutama
nende poolt turule pandud pakendite
ringlussevõtu eest?

Ellen Kaasik

Kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise osakonna juhataja

“RINGNE JÄÄTMEMAJANDUS EESTIS – KUIDAS EDASI?”
EKJA VEEBISEMINAR 30.03.2021

ÄRIVALDKONNAD

TALLINNA SADAM

Reisijad

- 10 mln reisijat aastas
- 5450 reisilaevakülastust aastas
- Vanasadam ja Saaremaa sadam
 - Reisilaevade vastuvõtmine, sadamate infrastruktuuri pakkumine ja arendamine, reisijate ja sõidukite teenindamine

Kaup

- 21,3 mln tonni kaupa aastas
- 1637 kaubalaeva külastust aastas
 - Muuga sadam, Paldiski Lõunasadam
- Kaubalaevade vastuvõtmine, sadamate infrastruktuuri pakkumine ja arendamine

Laevandus

- Parvlaevade opereerimine
 - 2 mln reisijat, 1 mln sõidukit aastas
- Jäämurdetööd Põhja-Eesti sadamates
- Off-shore tööd

Kinnisvara

- 16 ha Vanasadama kinnisvaraarendus
 - 76 ha Muuga tööstuspark
 - 39 ha Paldiski Lõunasadama tööstuspark
- 10 ha Saaremaa sadama logistikapark
 - Vabad maad ja üüripinnad sadamates

Sidusettevõtte Green Marine (51%):

- Green Marine AS pakub sadamates jäätmekäitlusteenuseid
- 2030 eesmärk - 70% käideldavatest laevajäätmetest suunata ringlusse

Üldised nõuded sadamatele ja laevadele

MARPOL 73/78 lisa V kohaselt kõigil laevadel, mis on sertifitseeritud vedama 15 inimest või rohkem inimesi, peavad olema:

- ✓ jäätmekäitlusplaani, mis peab sisaldama kirjalikke protseduure jäätmete minimeerimiseks, kogumiseks, ladustamiseks, töötlemiseks ja kõrvaldamiseks
- ✓ prügiraamat, kus fikseeritakse kõik toimingud prügiga

Prügiraamat ja jäätmekäitlusplaan peavad olema nii rahvusvahelisi reise teostavatel laevadel kui ka kohaliku rannasõitu tegevatel laevadel (22.03.2018 VTA ringkiri nr 5-1-7/724)

Sadama pidaja peab tagama piisavate vastuvõtuseadmete kättesaadavuse sadamas, et täita sadamat külastavate laevade vajadused (EL direktiiv 2019/883; Sadamaseadus)

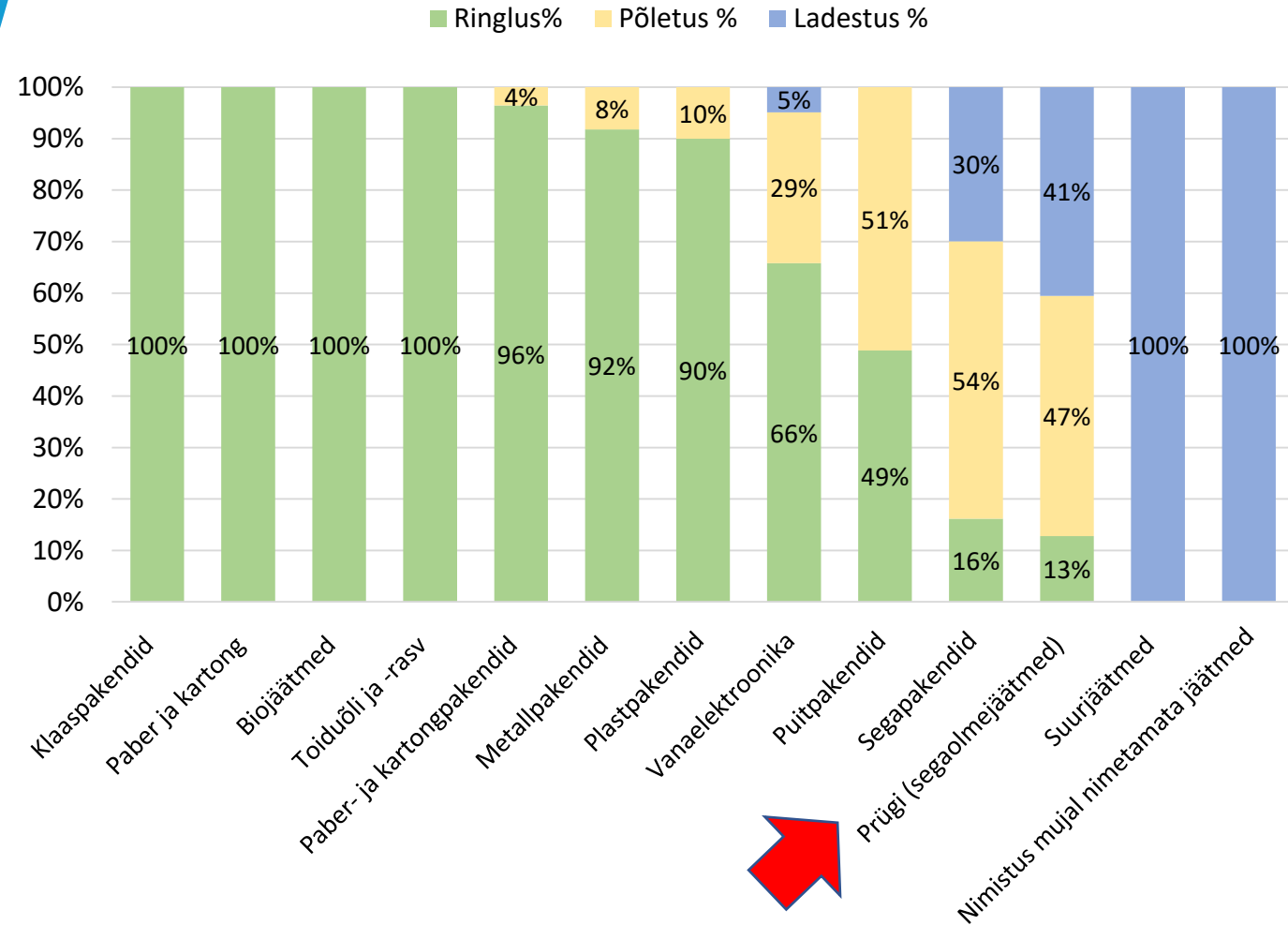
Laevaheitmete vastuvõtmise eest on sadamasse sisenevatele laevadele kohustuslik keskkonnavalade jäätmetas. Jäätmetas eest on sadam kohustatud vastu võtma laeva pilsivee, reovee, prügi, naftasaadusi ja õli sisaldavaid jäätmeid ning muud laevaheitmed, välja arvatud lastijäätmeid (EL direktiiv 2019/883; Sadamaseadus)

Sadama pidaja koostab ja rakendab nõuetekohase laevaheitmete ja lastijäätmete vastuvõtmise ning käitlemise kava, mille eesmärgiks on reguleerida laevaheitmete vastuvõtutingimused, tagada laevadele vajalike vastuvõtuseadmete kättesaadavus ning kehtestada selge ja põhjendatud laevaheitmete vastuvõtu eest tasumise kord (EL direktiiv 2019/883; Sadamaseadus)

Tallinna Sadama laevajäätmed

2020. aastal oli Tallinna Sadama
sadamatest vastuvõetud
laevajäätmetest:

- 53% suunatud ringlusesse (2019 – 54%)
- 31% põletusse (2019 – 24%)
- 16% ladestusse (2019 – 22%)

Probleemid

- Merendusega seotud segaolmejäätmete ja segapakendite **ringlussevõtu võimekuse puudumine**
- Jäätmekäitluse **läbipaistvus**
- Kruiisifimade soov – **selge aruandlus** äraantud jäätmete käitluse kohta
- **Aktsionäride/investorite surve** kestlike lahenduste kasutusele võtmiseks ja ökoloogilise jalajälje vähendamiseks
- Jäätmetega seotud **käitumismalli muutmise** vajalikkus teekonnal ringmajandusele (parimad praktikad, motivatsioon)

Ettepanekud ₁

- Jäätmekäitlussüsteemi ringmajanduse tagamiseks (sh ringlussevõtu suurendamiseks) on vajalik **muuta regulatiivset raamistikku** selliselt, et jäätmete kogumise ja ringlussevõtu eest vastutavad osapooled (omavalitsused ja tootjavastutust omavad pakendiettevõtjad) omaksid selget kohustust ja motivatsiooni (regulatiivseid ja majanduslikke) jäätmete kogumiseks ja ringlussevõtu tagamiseks
- **Tootjavastutuse süsteemi reform** – mõjutada pakendiettevõtjaid võtma suuremat vastutust tootjavastutussüsteemi efektiivsemaks ja läbipaistvamaks muutmiseks
- Rakendada regulatiivseid ja majanduslikke meetmeid (nt tootjavastutussüsteemi täiendamine), et mõjutada pakendiettevõtjaid **kasutama kergemini ringlusse võetavaid pakendeid**, loobuda ühekordse kasutusega plastpakendist, liikudes korduskasutustoodete ja -süsteemide poole.

Ettepanekud₂

- Jäätmete ringlussevõtu tõhustamiseks tagada olmejäätmete ringlussevõtu võimekuse suurendamine läbi **selgemate vastutuste määratlemise** ja regulatiivsete suuniste kehtestamise nii jäätmevaldajatele, jäätmevedajatele ja avaliku sektori osapooltele (sh KOVid)
- Tagada olmejäätmete ringlussevõtu tegevuste suurem läbipaistvus läbi tootjavastutussüsteemi ja jäätmekäitluse (jäätmete ringlussevõtu) tugevama **järelevalve**
- Riigipoolsete **finantstoetuste** pakkumine ringlussevõtu infrastruktuuri loomiseks, sh toetada ringlussevõtu tehniliste lahenduste arendamisega seotud teadusarendustööd. Näiteks, riigipoolsete toetusmeetmete abil aidata kaasa probleemsete jäätmeliikide lõppkäitluslahenduste arendamisele Eestis (nt plastide ringlussevõtu tehnoloogia arendamine koostöös ettevõtetega)

TALLINNA SADAM

Aitäh!

www.ts.ee

www.ts.ee/investor

portoftallinn